

9)
GÖTEBURG
TUVE 139
SKÄNDLA

BÖPLATSSOMRÅDE STENÅLDER

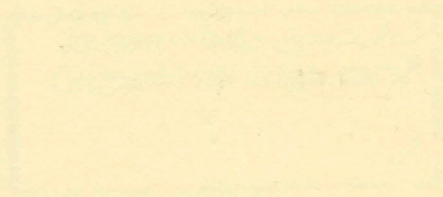
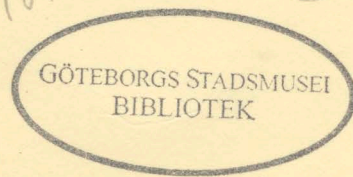
FYNDRAPPORTER 1982

INV. NR 49519

**Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport**

Nr *1981:11*

Ark. Ark. Gbg Kam.

Tu 139

Gam. 30/85 10 JAN. 1986

RIKSANTIKVARIEÄMBETET OCH
STATENS HISTORISKA MUSEER
Box 5405
114 84 STOCKHOLM

Datum 21 oktober 1985 Dnr 1234/84

Göteborgs arkeologiska museum
Norra Hamngatan 14
411 14 GÖTEBORG

Till riksantikvarieämbetet och statens historiska museer
har inkommit rapport över boplatsundersökningar inom
Tuve, V Frölunda och Lundby socknar, Västergötland,
Torslanda, Bohuslän

Undersökningen utförd år 1981
Rapport inlämnad 1983
Meddelande om Eder möjlighet att begära överlåtelse av
fyndet har översänts

Fyndet har/~~har ej~~ begärts av Eder

Vid föredragning 21 oktober 1985 har riksantikvarieämbetet/
statens historiska museer beslutat att statens rätt med av-
seende på ovannämnda fynd enligt 13 § FML överlåtes på

Göteborgs arkeologiska museum

~~Fynden jämte förteckning över dessa kommer att översändas
genom statens historiska museer~~

Enligt 13 § FML kan statens rätt till fynd överlåtas till
museum som för framtiden har att taga erforderlig vård om
föremålet. Mottagaren får icke utan riksantikvarieämbetets
och statens historiska museers medgivande avhända sig fyndet.

RIKSANTIKVARIEÄMBETET

B1. A

Margareta Biörnstad
Margareta Biörnstad

Elisabeth Allard
Elisabeth Allard

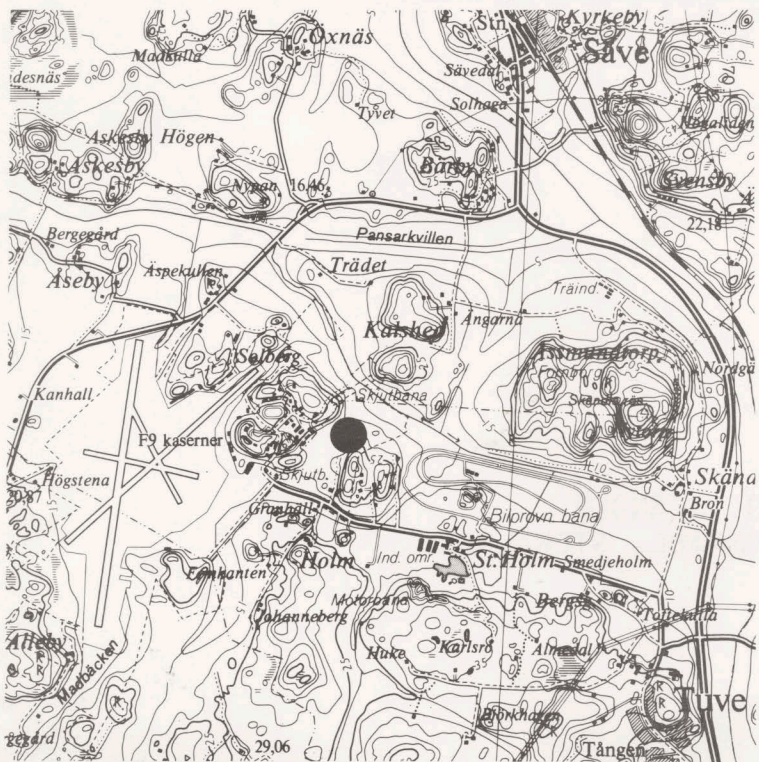

Fig 1.

Ekonomisk karta med undersökningsområdet markerat.

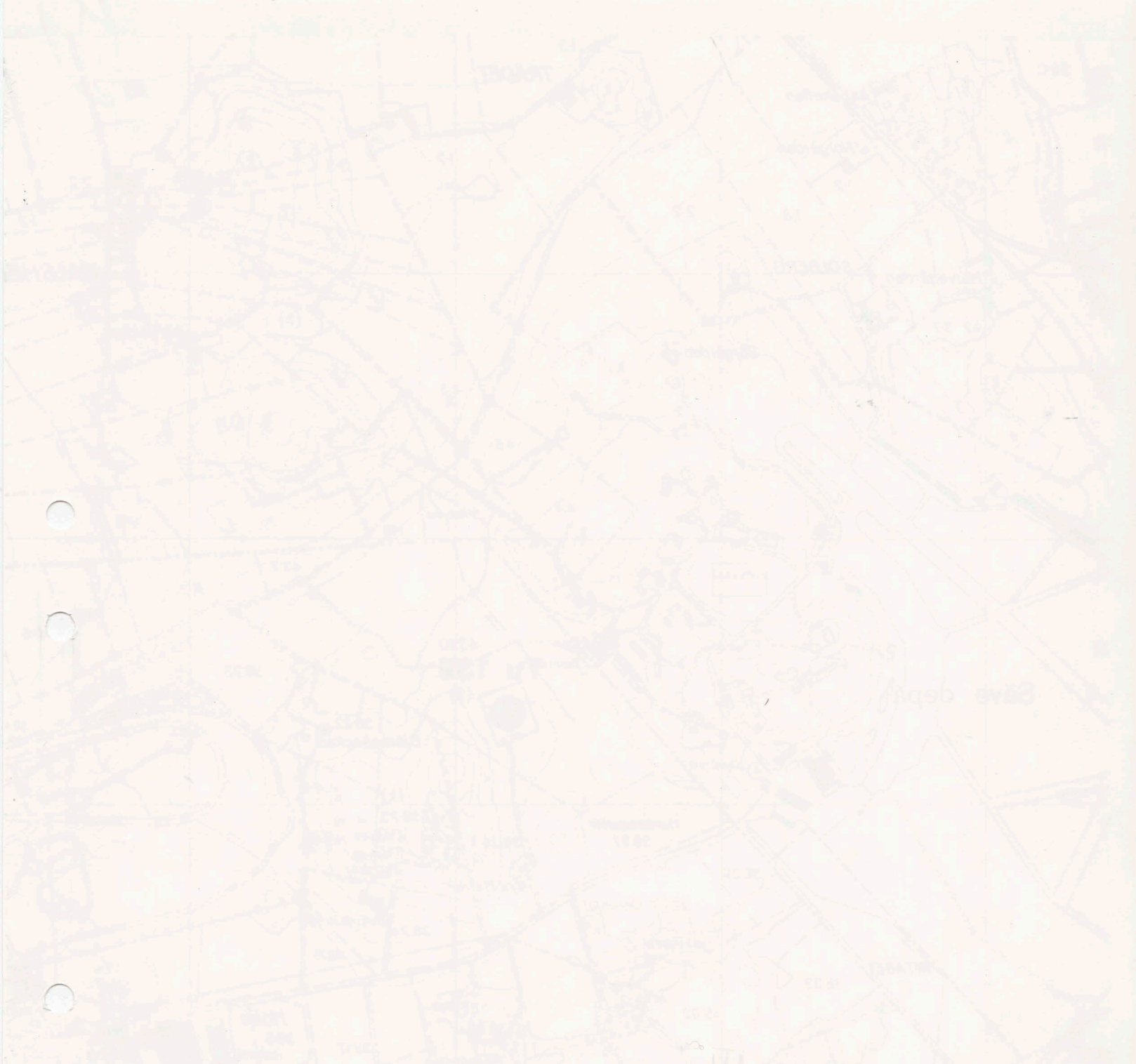
Skala 1:10 000

Översikt. Skala 1:50 000

Economic map showing the investigation area.

Scale 1:10 000

General view. Scale 1:50 000

TUVE 139, SKÄNDLA
BOPLATSOMRÅDE, STENÅLDER

TUVE 139, SKÄNDLA
BOPLATSOMRÅDE, STENÅLDER

Hans Manneby

Vid matjordsavbaning för Västerleden i Tuve, Göteborgs kommun, framkom en tidigare icke känd koncentration slagen flinta i omedelbar närhet till den registrerade boplatsen Tu 139. Flintan ytplockades i 5 x 5 meterrutor inom ett 30 x 30 meter stort undersökningsområde under 2 dagar. Bl a tillvaratogs ett 30-tal flintstycken klassificerade som redskap eller kärnor. Totalt insamlades 663 flintstycken från ytan. Merparten av flintan är svallad. Materialet kan endast allmänt dateras till stenåldern.

BAKGRUND

Genom Jan Kuylenstierna, Fjärås, fick länsantikvarien i december 1980 anmälan om att stenåldersboplatsen Tu 139 i Göteborgs kommun hotades av Västerledens pågående utbyggnad. (Fig 1).

I museets skrivelse till Gatukontoret 1977-11-29 i samband med planarbetet

för Västerleden, redovisades boplatsens utsträckning på arbetskartor och det påpekades att fornlämningen inte fick skadas under byggnadstiden.

Vid besiktning den 11 februari 1981 kunde det konstateras att ingen skada hade skett på fornlämningen Tu 139. Men vid matjordsavbaningen för Västerleden strax väster om den avgränsade boplatsen hade det framkommit

Fig 2.

Västerledens sträckning från undersökningsområdet mot söder.

Direction of Västerleden from the investigation area towards the south.

Neg. nr. B 10 022

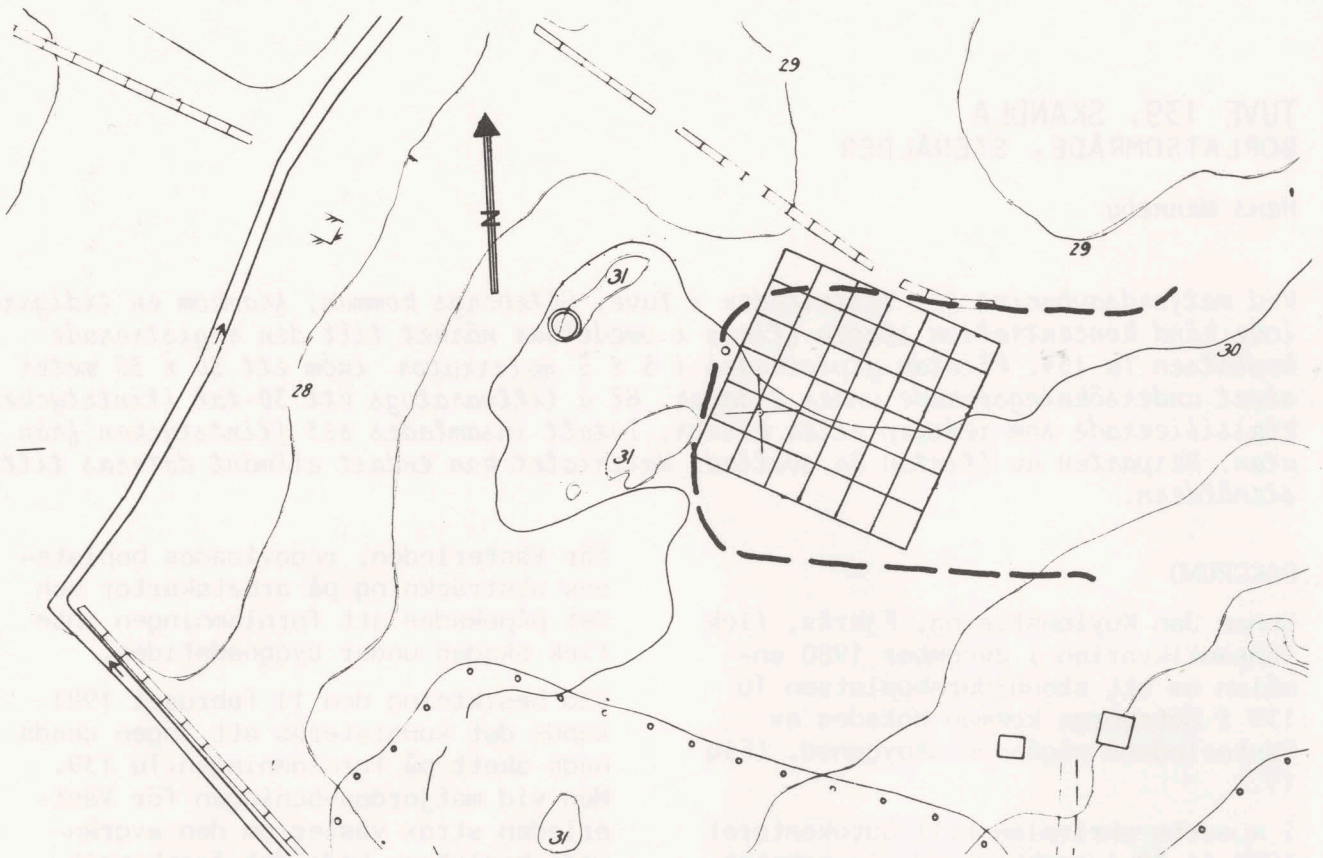

Fig 3.

Plan över undersökningsområdet med koordinatsystemet markerat. ---- ungefärlig utsträckning av det flintrika området. Skala 1:1 000.

Plan showing the investigation area with the coordination system marked. ---- approximate extent of the area rich in flint. Scale 1:1 000.

en tidigare icke känd koncentration av flinta som sträckte sig rakt ut från boplatsen och tvärs över den planerade Västerleden (fig 2). Flintan låg inom ett relativt väl avgränsat område, ca 50 m långt och 30 m brett.

UNDERSÖKNING OCH RESULTAT

Undersökningen genomfördes på två dagar, den 30 mars och den 3 april 1981. Ett koordinatsystem på 30 x 30 m med 36 stycken 5 x 5 m stora undersökningsrutor lades över den del av området som hade den mesta flintan liggande synlig i ytan (fig 3). Höjden över havet var där omkring 20 m.

Ca 20 cm matjord hade banats av med maskin. Under matjorden följde en rostfärgad grusig sand och i den låg flintan. Att döma av all flinta i den intilliggande dumphögen, hade det också legat mycket flinta i den avbanade matjorden (fig 4).

Fig 4. Neg. nr. B 10 023
Västerledens sträckning mot norr. I förgrunden det inhägnade undersökningsområdet.

Direction of Västerleden towards the north. In the foreground the enclosed investigation area.

Undersökningsrutorna 1, 7, 13, 19, 25 och 31 var endast till hälften avbanade på grund av att de låg mot en uppstickande bergklack. Rutorna 1, 5, 6, 25, 26, 31, 32, 33, 34, 35 och 36 var mycket svåra att undersöka då det fanns vattenfyllda hjulspår och leriga partier. Övriga ruttor var relativt torra.

All flinta som låg synlig i ytan inom undersökningsområdet samlades in. Endast ruta 1 var helt fyndtom. Den totala fyndmängden domineras av skövrig flinta, 428 st, medan antalet

Fig 5. Neg. nr. B 10 024
Det maskingrävda schaktet mot söder. Schaktet grävdes endast ner till leran.

The trench excavated by machine towards the south. The trench was excavated only down to the clay.

avslag var 176 st, spån (inkl fragment av spån) 21 st samt 32 flintstycken registrerade som redskap eller kärnor. (Se sammanfattnings-tabell). Inga konstruktioner fanns synliga i yt-skiktet. Materialet kan endast allmänt dateras till stenålder.

Ingen del av området grävdes och endast ett par bearbetade flintstycken utanför undersökningsområdet till-

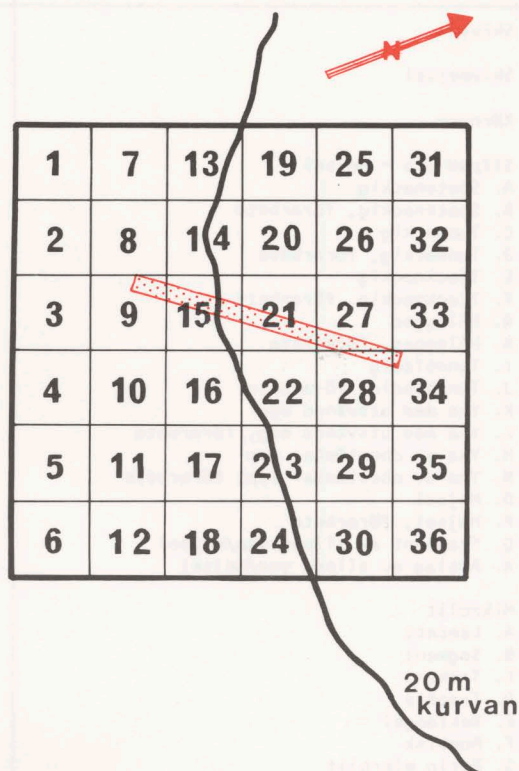

Fig 6.
Rutssystem över undersökningsområdet. Rött övertryck markerar det maskingrävda schaktet. Skala 1:500.

Squared-system covering investigation area. Red overprint showing the trench excavated by machine. Scale 1:500.

varatogs. Efter avslutad ytplockning grävdes ett ca 17 m långt och 1,5 m brett maskinschakt genom undersökningsområdet (fig 5). Schaktet grävdes ner i leran. I det mellan 0,2 och 0,8 m tjocka gruslagret ovan leran kunde endast enstaka svallade flintstycken konstateras i schaktprofilerna. (Fig 6-7).

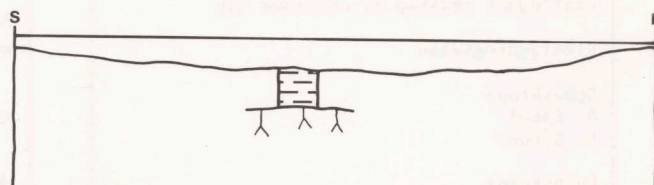

Fig 7.
Profil av maskinschaktet. Skala 1:200.

Section of the trench excavated by machine. Scale 1:200.

SAMMANFATTNINGSTABELL

Tu 139 Inv nr GAM 49519

FLINTA	St	St
Skivvyxa		Skedskrapa
Skivmejsel		Kniv
Kärnyxa		Stickel
Slipad yxa - Mejsel		Spån med inhak
A. Spetsnackig		Avslag med inhak
B. Spetsnackig, förarbete		Spån med retusch
C. Tunnackig		Mikrospån med retusch
D. Tunnackig, förarbete		Avslag med retusch
E. Tjocknackig		Kärnborr
F. Tjocknackig, förarbete		Stycke med tillhuggning
G. Håleggad		Kombinerat redskap
H. Håleggad, förarbete		Knacksten
I. Tunbladig		Övrigt redskap
J. Tunbladig, förarbete		Plattformsjärna
K. Yxa med utsvängd egg		A. Konisk kärna med en plattform
L. Yxa med utsvängd egg, förarbete		B. Kölformig kärna med en plattform
M. Yxa av obestämbart typ		C. Övrig kärna med en plattform
N. Yxa av obestämbart typ, förarbete		D. Ensidig kärna med två motstående plattformar
O. Mejsel		E. Cylindrisk kärna med två motstående plattformar
P. Mejsel, förarbete		F. Övrig kärna med två el flera plattformar
Q. Fragment av slipad yxa/mejsel		Bipolär kärna
R. Avslag av slipad yxa/mejsel		Övrig kärna
Mikrolit		Kärnfragment
A. Lancett		A. Plattformsavslag
B. Segment		B. Sidofragment
C. Trekant		C. Ryggspån
D. Trapets		Mikrospånjärna
E. Rektangel		A. Konisk mikrospånjärna med en plattform
F. Rombisk		B. Handtagsjärna med en plattform
G. Övrig mikrolit		C. Övrig mikrospånjärna med en plattform
Hullingspets		D. Cylindrisk mikrospånjärna med två plattformar
Eneggad spets		E. Övrig mikrospånjärna med två plattformar
Tväreppad spets		F. Fragment av mikrospånjärna
Tångspets		Mikrostickel
Spånpilspets med tånge		Spån
A. Becker typ A		Korta spånfragment
B. Becker typ B		Mikrospån
C. Becker typ C		Avslag
D. Becker typ D		Splitter
Flathuggen spets		Övrig flinta
A. Med tånge		BERGART
B. Utan tånge		Bultsten (?)
Borrspets		KVARTS
Övrig retuscherad spets		SKIFFER
Dolk		ÖVRIGT
A. Lomborg typ I		Stycke med bearbetning
B. Lomborg typ II		
C. Lomborg typ III		
D. Lomborg typ IV		
E. Lomborg typ V		
F. Lomborg typ VI		
G. Obestämbart typ		
Skära		
Flathugget redskap av obestämd typ		
Eldslagningssten		
Spånskrapa		
A. Enkel		
B. Dubbel		
Rundskrapa		
Avslagsskrapa		
A. Enkel		
B. Dubbel		

SUMMARY

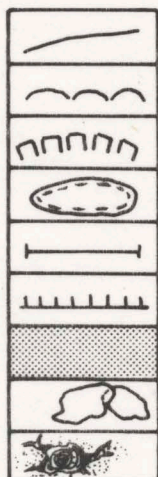
During top-soil stripping for the western through road in Tuve, Gothenburg urban district, there was found a previously unknown concentration of flaked flints in the immediate vicinity of the registered dwelling site Tu 139. The flints were surface-gathered in 5 x 5 metre squares within a 30 x 30 metre large investigation area during two days. Some 30 pieces of flint classified as tools or cores were among the finds. In all 663 flints were collected from the surface. The majority of the flints are water-rolled. The material can be dated only generally to the Stone Age.

LITTERATUR

Andersson, S., Rex-Svensson, K., Wigforss, J., 1978: Sorteringsschema för flinta. Fyndrapporter 1978.

I GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUMS
ARKIV:
Administrativa uppgifter
Fyndtabell

TECKENFÖRKLARING PLANER OCH PROFILER
 KEY TO SYMBOLS USED IN DRAWINGS OF PLANS AND SECTIONS

PLAN

- Begränsning för fornlämning
- Begränsning för stenpackning
- Begränsning för berg i dagen
- Grop
- Profillinje
- Schaktgräns
- Schakt
- Sten, över- och underliggande
- Stubbe

PLAN

- Limit of monument
- Edge of stone-packing
- Edge of rock outcrop
- Pit
- Line of section
- Limit of trench
- Trench
- Overlapping stones
- Tree-stump

PROFIL

- Vegetationsskikt
- Humus, ploglager
- Sandblandad humus
- Finare sand
- Sand
- Grus
- Kulturlager
- Morän
- Kol
- Humusblandad morän
- Förna
- Sandig lera
- Lera
- Berg
- Svallgrus

SECTION

- Line of vegetation
- Humus, ploughed soil
- Sand mixed with humus
- Fine sand
- Sand
- Gravel
- Culture layer
- Moraine
- Charcoal
- Humus mixed with moraine
- Raw humus
- Sandy clay
- Clay
- Rock outcrop
- Fluvial gravel

Tu 139

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Läge: Skändlas mark med fastighetsbeteckning 43:10

Grävningssorsak: Påbörjat vägbygge.

Grävningstid: 30/3 - 3/4 1981

Antal timmar i fält: ca 30 timmar (arkeologtimmar + grovarbetstimmar)

Undersökt yta: Ett 900 kvm stort område ytplockades på maskinavbanad
yta.

Platsledare: Hans Manneby

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Göteborg
Tuve 139
Skändla
Bopl omr stå

Inv.nr 49519

Ruta 2

- :1 STYCKE M TILLHUGGNING, flinta, 1 st, 111 g
- :2 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 2 st, 29 g
- :3 Avslag, flinta, 4 st, 65 g
- :4 Övrig flinta, 8 st, 117 g

Ruta 3

- :5 Avslag, flinta, 3 st, 21 g
- :6 Övrig flinta, 4 st, 20 g

Ruta 4

- :7 Avslag, flinta, 1 st, 22 g
- :8 Övrig flinta, 6 st, 39 g

Ruta 5

- :9 ÖVRIG KÄRNA MED PLATTFORM, flinta, 1 st, 47 g
- :10 Avslag, flinta, 5 st, 15 g
- :11 Övrig flinta, 12 st, 202 g

Ruta 6

- :12 Avslag, flinta, 1 st, 27 g
- :13 Övrig flinta, 9 st, 46 g

Ruta 7

- :14 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 1 st, 87 g
- :15 Avslag, flinta, 1 st, 8 g
- :16 Övrig flinta, 1 st, 22 g

TUVE 139

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Inv.nr 49519

Ruta 8

- :17 AVSLAG M RETUSCH, flinta, 1 st, 16 g
- :18 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 2 st, 207 g
- :19 STYCKE M BEARBETNING, flinta, 1 st, 98 g
- :20 Avslag, flinta, 3 st, 12 g
- :21 Övrig flinta, 21 st, 700 g

Ruta 9

- :22 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 2 st, 52 g
- :23 MIKROSPÄNKÄRNA, flinta, 1 st, 12 g
- :24 Avslag, flinta, 4 st, 15 g
- :25 Övrig flinta, 11 st, 287 g

Ruta 10

- :26 Avslag, flinta, 4 st, 16 g
- :27 Övrig flinta, 10 st, 65 g

Ruta 11

- :28 Avslag, flinta, 3 st, 19 g
- :29 Övrig flinta, 6 st, 63 g

Ruta 12

- :30 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 1 st, 21 g
- :31 Avslag, flinta, 1 st, 9 g
- :32 Övrig flinta, 4 st, 11 g

Ruta 13

- :33 STYCKE M TILLHUGGNING, flinta, 1 st, 278 g
- :34 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 1 st, 76 g
- :35 Avslag, flinta, 8 st, 53 g
- :36 Övrig flinta, 12 st, 130 g

Ruta 14

- :37 KÄRNBORR, flinta, 1 st, 10 g
- :38 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 1 st, 42 g
- :39 Avslag, flinta, 11 st, 71 g

TUVE 139

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Inv.nr 49519

- :40 Splitter, flinta, 6 st, 2 g
- :41 Övrig flinta, 30 st, 700 g

Ruta 15

- :42 Avslag, flinta, 5 st, 54 g
- :43 Övrig flinta, 17 st, 830 g

Ruta 16

- :44 STYCKE M TILLHUGGNING, flinta, 2 st, 123 g
- :45 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 1 st, 65 g
- :46 Avslag, flinta, 5 st, 47 g
- :47 Övrig flinta, 18 st, 108 g
- :48 BULTSTEN ?, 1 st, 151 g

Ruta 17

- :49 ÖVRIG KÄRNA M FLERA PLATTFORMAR, flinta, 1 st,
156 g
- :50 Avslag, flinta, 7 st, 20 g
- :51 Övrig flinta, 7 st, 56 g

Ruta 18

- :52 Spån, flinta, 3 st, 9 g
- :53 Avslag, flinta, 12 st, 106 g
- :54 Övrig flinta, 12 st, 357 g

Ruta 19

- :55 Avslag, flinta, 3 st, 15 g
- :56 Övrig flinta, 8 st, 44 g

Ruta 20

- :57 Kort spånfragment, flinta, 1 st, 1 g
- :58 AVSLAG M RETUSCH, flinta, 1 st, 16 g
- :59 Avslag, flinta, 5 st, 36 g
- :60 Övrig flinta, 7 st, 43 g

Ruta 21

- :61 Spån, flinta, 2 st, 5 g

TUVE 139

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Inv.nr 49519

- :62 Avslag, flinta, 14 st, 55 g
- :63 Övrig flinta, 21 st, 222 g

Ruta 22

- :64 Avslag, flinta, 9 st, 81 g
- :65 Övrig flinta, 14 st, 240 g

Ruta 23

- :66 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 1 st, 134 g
- :67 SIDOFRAGMENT, flinta, 2 st, 49 g

Ruta 24

- :68 AVSLAG M RETUSCH, flinta, 1st, 11 g
- :69 Avslag, flinta, 5 st, 79 g
- :70 Övrig flinta, 10 st, 68 g

Ruta 25

- :71 ÖVRIG KÄRNA, flinta, 1 st, 117 g
- :72 Spån, flinta, 1 st, 1 g
- :73 Avslag, flinta, 6 st, 9 g
- :74 Övrig flinta, 16 st, 158 g

Ruta 26

- :75 Spån, flinta, 2 st, 8 g
- :76 Avslag, flinta, 4 st, 36 g
- :77 Övrig flinta, 16 st, 61 g

Ruta 27

- :78 STYCKE M TILLHUGGNING, flinta, 1 st, 39 g
- :79 Avslag, flinta, 6 st, 98 g
- :80 Övrig flinta, 45 st, 520 g

Ruta 28

- :81 Avslag, flinta, 5 st, 7 g
- :82 Övrig flinta, 13 st, 52 g

TUVE 139

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Inv.nr 49519

Ruta 29

- :83 Spån, flinta, 4 st, 18 g
- :84 Avslag, flinta, 9 st, 128 g
- :85 Övrig flinta, 19 st, 169 g

Ruta 30

- :86 Spån, flinta, 3 st, 20 g
- :87 Avslag, flinta, 9 st, 13 g
- :88 Övrig flinta, 9 st, 140 g

Ruta 31

- :89 Avslag, flinta, 2 st, 5 g
- :90 Övrig flinta, 7 st, 108 g

Ruta 32

- :91 Övrig flinta, 4 st, 25 g

Ruta 33

- :92 Avslag, flinta, 5 st, 30 g
- :93 Övrig flinta, 16 st, 100 g

Ruta 34

- :94 Spån, flinta, 2 st, 10 g
- :95 Avslag, flinta, 1 st, 3 g
- :96 Övrig flinta, 7 st, 40 g

Ruta 35

- :97 Spån, flinta, 3 st, 8 g
- :98 Avslag, flinta, 5 st, 26 g
- :99 Övrig flinta, 7 st, 20 g

Ruta 36

- :100 AVSLAG M RETUSCH, flinta, 1 st, 19 g

TUVE 139

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Inv.nr 49519

Ytplockning utanför undersökningsområdet

- :101 STYCKE M TILLHUGGNING, flinta, 1 st, 44 g
- :102 ÖVRIG KÄRNA M PLATTFORM, flinta, 1 st, 31 g

Ruta 23

- :103 Avslag, flinta, 10 st, 74 g
- :104 Övrig flinta, 16 st, 183 g

Ruta 36

- :105 Övrig flinta, 5 st, 9 g

Rapport i GAM:s arkiv.
Fyndrapporter 1982.

TUVE 139